

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/248835,Upamietnimy-weteranow-trzeciego-powstania-slaskiego-w-Lublinie-15-pazdziernika-2.html>
10.10.2026, 06:19

Upamiętnimy weteranów trzeciego powstania śląskiego w Lublinie, 15 października 2026

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach zaprasza na uroczystość oznaczenia grobów weteranów trzeciego powstania śląskiego: Wincentego Bereśniewicza, Stanisława Binendy, Stanisława Jędrzejaka, Piotra Młodzianowskiego oraz Stanisława Mołdacha. Miejsca spoczynku zostaną wyróżnione znakiem pamięci „Tobie Polsko”, będącym symbolicznym uhonorowaniem uczestników walk o przyłączenie Śląska do Polski w latach 1919-1921.

15.10.2026

Inicjatywa wpisuje się w ogólnopolską akcję katowickiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej prowadzoną pod hasłem „[Powstańcy to wiara, nadzieja i cud. Ocalmy groby powstańców śląskich od zapomnienia](#)”. Choć zrywy te kojarzą się głównie z regionem, nadchodząca uroczystość w szczególny sposób poświęcona jest Polakom pochodzącym spoza Śląska. Ich wspólnym mianownikiem była gotowość do walki o przyłączenie tych ziem do Polski, a powojenne losy sprawiły, że ich mogiły są dziś rozproszone na cmentarzach w całym kraju – w tym w Lublinie.

Uroczystość odbędzie się 15 października 2026 r. na cmentarzu komunalnym w Lublinie przy ul. Białej i rozpocznie o godz. 11.00 w kwaterze P3KC, w bliskim sąsiedztwie następujących grobów:

1. Wincenty Bereśniewicz sektor P3KC, rząd 2, nr 2,
2. Stanisław Binenda sektor P3KB, rząd 1, nr 12,
3. Stanisław Jędrzejak sektor P3KC, rząd 2, nr 7,
4. Stanisław Mołdach sektor P3KC, rząd 1, nr 3.

Ceremonia zakończy się natomiast przy grobie Piotra Młodzianowskiego, zlokalizowanym w sektorze P2ALZ, rząd 1, nr 24.

W programie wydarzenia przewidziano: odśpiewanie hymnu państwowego, powitanie gości, przemówienia okolicznościowe, przedstawienie biogramów, oznaczenie grobów znakiem pamięci, modlitwę oraz złożenie kwiatów.

Upamiętnimy weteranów trzeciego powstania śląskiego w Lublinie, 15 października 2026

Wincenty Bereśniewicz urodził się 10 stycznia 1897 r. w miejscowości Orciuchy na Nowogródczyźnie jako syn Kazimierza i Magdaleny. Pierwsze nauki pobierał w tajnej szkole polskiej, a następnie kontynuował edukację w gimnazjach w Mińsku Litewskim oraz w Petersburgu, gdzie mocno zaangażował się w działalność harcerską i konspiracyjne organizacje młodzieżowe. W czerwcu 1917 r. wstąpił do Konstantynowskiej Szkoły Artylerii w Piotrogradzie. Po zawieszeniu zajęć z rozkazu bolszewików, ukończył kursy wojskowe i wstąpił do Legii Junkierskiej wchodzącej w skład I Korpusu Polskiego pod dowództwem gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego. W listopadzie 1918 r. rozpoczął służbę w odradzającym się Wojsku Polskim. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej - w bitwach pod Wilnem, Ignalinem i Lidą. Po zwolnieniu do rezerwy wziął czynny udział w III powstaniu śląskim. W okresie międzywojennym ukończył studia wyższe i pracował jako kierownik Rolniczego Zarządu Doświadczalnego oraz Ogniska Kultury Rolnej w Nowogródku. Podczas II wojny światowej podjął działalność konspiracyjną w strukturach Narodowej Organizacji Wojskowej. Pod pseudonimem „Wicher G” pełnił funkcję Szefa Taborów w obwodzie II Okręgu Warszawskiego. Po zakończeniu wojny osiadł na Lubelszczyźnie w Snopkowie, powracając do pracy w rolnictwie. Zmarł 13 lutego 1986 r. w Lublinie.

Stanisław Binenda, syn Macieja i Władysławy, urodził się 21 kwietnia 1905 roku w Lublinie. W maju roku 1921, jako szesnastolatek, zaciągnął się do organizowanego w Lublinie oddziału powstańczego, z którym wyruszył do powstania śląskiego, otrzymując przydział do 5 kompanii II Batalionu Strzelców Śląskich Grupy Wawelberga. Po zakończonym zrywie rozpoczął służbę zawodową - najpierw w 9. Pułku Artylerii Lekkiej, a od listopada 1928 roku 30. Pułku Artylerii Lekkiej. W okresie międzywojennym ukończył Szkołę Podoficerów Zawodowych Artylerii w Toruniu. W kampanii wrześniowej 1939 roku walczył w szeregach I dywizjonu 30. PAL odnosząc ciężką ranę głowy podczas bitwy pod Działoszynem. Czas okupacji spędził w Lublinie. W 1945 roku ukończył Oficerską Szkołę Intendentury, służył w pionie kwatermistrzostwa i intendentury m.in. jako oficer materiałowy oraz kierownik magazynów w 16. Centralnej Składowicy Mundurowej. Od 1955 roku pracował w Spółdzielni Pracy Usług Kolejowych w Lublinie. Zmarł 5 lipca 1979 roku. Za wykazane męstwo i długoletnią służbę wojskową odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Śląskim Krzyżem Powstańcym, Srebrnym

Krzyżem Zasługi, Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945.

Stanisław Jędrzejak urodził się 12 listopada 1893 roku w Rososzycy (powiat ostrowski) w rodzinie Walentego i Józefy. Brał czynny udział w powstaniu wielkopolskim oraz w III powstaniu śląskim. Uczestniczył także w kampanii wrześniowej - swój szlak bojowy zakończył bitwą pod Kockiem w składzie Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie” dowodzonej przez gen. bryg. Franciszka Kleeberga. Został odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym. Zmarł 13 marca 1983 roku w wieku 90 lat.

Piotr Młodzianowski przyszedł na świat 27 stycznia 1893 roku w Kukowie w powiecie żywieckim z ojca Piotra i matki Reginy. Po ukończeniu czteroklasowej szkoły powszechnej i kursu państwowego w Katowicach podjął pierwszą pracę zarobkową. W 1914 roku otrzymał powołanie do wojska w szeregi 56. Galicyjskiego Pułku Piechoty. Podczas walk na froncie rosyjskim dostał się do niewoli i został wywieziony na Syberię. Jako ochotnik walczył w III powstaniu śląskim w składzie 8. kompanii III batalionu 10. pułku piechoty, biorąc udział w bitwach pod Kędzierzynem, Starym Koźlem, Nową Wsią, Januszkowicami oraz pod Górą św. Anny. W okresie międzywojennym zatrudniony był w charakterze hutnika w zakładach w Siemianowicach oraz Piekarach Śląskich. Podczas II wojny światowej wraz z rodziną przesiedlony na Zamojszczyznę do przymusowej pracy w gospodarstwach niemieckich. Po 1945 r. pracował jako ładowacz węgla w parowozowni Gozdów koło Hrubieszowa. Zmarł 26 sierpnia 1968 roku w Lublinie. Uhonorowany Śląskim Krzyżem Powstańczym.

Stanisław Mołdach urodził się 6 grudnia 1898 r. we wsi Iżyce w powiecie lubelskim jako syn Pawła i Agnieszki. Brał czynny udział w III powstaniu śląskim, służąc w szeregach 4. kompanii IV batalionu 8. Tarnogórskiego Pułku Piechoty. W trakcie walk został ranny w lewe podudzie oraz odniósł rany postrzałowe klatki piersiowej i pleców, co doprowadziło do częściowego niedowładu prawej ręki. W okresie od 5 do 14 lipca 1921 r. przechodził leczenie w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie. W latach 1937–1944 mieszkał we wsi Zosin gmina Ułęż. Po wojnie osiedlił się w Lublinie, gdzie podjął pracę w sektorze kolejowym. Zmarł 27 listopada 1978 r.

[Poprzedni Strona](#)

Lublin

Katowice

Powstania śląskie

Uroczystości